

LA GRALLA

AVISOS Y SUSCRIPCIONS
SARANDI 203
AL COSTAT DEL CORREO

PERIÓDICH SENMANAL Y LITERARI

SUSCRICIÓN ADELANTADA

Ciutat ps. 0.50
Campanya » 0.60
Exterior » 0.70

LA GRALLA

MONTEVIDEO, 25 OCTUBRE DE 1885

UN POCH D' HISTORIA CATALANA

II

No creguin nostres llegidors que la confederació del reyne d' Aragó y el principat de Catalunya tingué lloch per medi d' un tractat en que 's determinessin los respectius drets de las nacions confederadas; molt al contrari, com en aquella época en realitat no existian verdaderas Corts, no era possible que abduas nacions se presentessin á pactar una unió federal establint en ella institucions comuns. La federació 's vá formar, dada la constitució de abdos estats, al darse la má En Berenguer y Petronilla

No obstant, convé sapiguer, per no creuers que 'l rey Ramiro fes entrega de sa filla y son reyne com una propietat particular, que al donar aquest pas, fou després de haber consultat al efecte á sons homes nobles, 'ls quals van suscriure 'ls documents.

En Ramon Berenguer IV, á més de fundar la confederació, la assegurá y marcá 'l camí que debian seguir sos successors, sent son empenyo principal aumentar 'l poder marítim, fer aliansas militars pera lograr mes prompts resultats, no tenint Cort ni residencia fixas, anant sempre d' un cantó al altre de sons estats sense parar, presentantse en varias ocasions en Provensa pera derrotar á los Baccis. detení l' audacia del compte d' Ampurias á fi de que la autonomia de son estat no trenqués la unitat de Catalunya; acudí ab sa esquadra junt ab las de Génova, Castella y Navarra á la conquesta de Múrcia ahont los catalans fóren los que s' emportá-

ren la gloria; al mateix temps concertá ab los genovesos la conquesta de Tortosa ab la qual deixá constituit completament lo territori de la nació catalana y del mateix modo recuperá plassas y castells del Rey de Navarra, donant sos naturals límits á la aragonés.

Per altra part dirigia sa política á obrirse pas en la influencia europea, assistint á las entrevistas entre Alfons de Castella y Lluís, rey de Fransa, firmant un tractat ab lo rey d' Inglaterra, resultat del qual se presentá á combatre al compte de Tolosa en sos propis estats, mentres que 'ls Bearnesos l' hi entregaban 'l govern de sa pátria durant la menor etat d' un de sos prínceps. L' emperador Frederich Barbaroja lo agassatjava y concertaba sa aliansa, y fins de las apartadas terras de Múrcia, sollicitaba 'l rey alarb Abdalá son apoyo y unió que tenia que valerli per no perdre 'l reyne.

Aqueixa vá 'ser la herencia que va deixá En Ramon Berenguer IV al morir, continuantla sons successors en Alfons I, y Pere 'l Católich, fins la aparició de Jaume I lo Conqueridor que la portá completament á terme.

J. H.

CENTRE CATALÁ

III

Una de las manifestacions que totas las societats procuran posar á la vista, es indublement una ben provista Biblioteca, y aquesta sola, moltes vegadas dona idea de l' importancia que té una associació.

En Catalunya, per exemple, no hi ha cap Societat, fora las de ball, y encara no totas, que no tinga una biblioteca més ó menys nombrosa, deixant apart, que casi la majoria á més á més, patrocinan certámens-literaris anyals.

¿Hi há quelcom d' aixó en lo *Centre Catalá*? ¿Han procurat las Comissions que dès de sa fundació han regit la Societat, instalá la Biblioteca? No ho sabem, mes casi bé posariam las mans en lo foch, sensa risque de cremarnos de que aytal cosa ni s' ha somniat sisquera. Fundem lo nostre dupte, en que 'sent una Societat que té teatre y que 'n éll dóna representacions dramáticas, no posseheix un arxiu com pera poguer triar una obra; fundem lo nostre dupte en qu' essent una Societat qu' en son Reglament imposa la llengua catalana com parla oficial, no está soscripta á cap publicació catalana de las innumerables que 's publican en nostre terra.

Esbrinem un xich aquest final, no siga que algú cregue que parlem per nosaltres.

La Redacció de LA GRALLA, dès de 'l nombre 1er envía gratuitamente, y sensa haver sigut solicitada, nostre publicació á la Biblioteca de lo *Centro Catalá*; y per més que fins ara la Comissió no 'ns haje acusat recibo, nos consta que la reb cada senmana. Feta aquesta salvetat, tirem avant.

Un article de son Reglament, confereix lo títol de soci honorári á tots los Mestres en Gay-Saber, y segons nostres noticias, no hi ha cap individu de los qué ostentan tal distinció, que sápigá que lo *Centre Catalá* de Montevideo l' hi haje fet la *deferencia* de nomenarlo soci honorari.

Nos fundem, per creurho aixis, en que fins avuy, no sabem que cap Mestre haje contestat acceptant lo títol y aixó que tots ells, se donan pressa de acudí allá 'hont veuen una manifestació catalanista.

Planteiji, donchs, lo *Centre* una biblioteca; enriqueixi son arxiu ab las modernas produccions dramáticas catalanas; busqui las relacions ab las societats catalanistas de Catalunya, Valencia y las Balears; procuri que sa fesomia exterior é interior sía verament catalana; inauguri llisons catalanas, ahont se donguen á coneixer los fruits de nostres escriptors y poetas; dongue á coneixer á sos associats dramas catalans, puig que los castellanos los veyém en los teatres públichs per bonas companyias; sostreguis de certas influencias que avuy governan més que la Comissió, y si té que proteji algun artista, procuri ferho ab preferencia ab los catalans; fassi del *Centre* la casa payral de 'ls valen-

cians, balears y catalans que vivim aquí llunyans de nostra Terra, y ben prest assolirá lo tónich benéfich que té qu' acabar ab l' anémia que ara com ara pateix.

Alguns socis de lo *Centre* creuen que LA GRALLA 'ls hi ficat la bruixa á casa, rés d'aixó: la bruixa, l' ha portada lo jovent que fá poch temps qu' ha vingut de casa, que creyent trovar lo espill de la Terra en una societat que porta lo nom de catalana, se 'n ha endut xasco, y fá molt bé en protestar y buscar los medis de fer honor al nom catalá, ja que *catalá* es lo nom de lo *Centre*.

Y com LA GRALLA, es catalana de debó, compleix ab son deber, á l' ajudar á los bons catalans. Prou.

J. B.

AHIR Y AVUY (1)

(acabament)

¡Y si hi hagués quelcom fora la terra!
 ¡Y si fos cert aixó d' un' altre vida!
 ¡Si l' etern *més enllá* en que tant s' aferra
 la universal rahó no fos mentida!...
 ¡Si com á solució d' aquesta guerra
 que sosté contra 'l mon ma pensa ardida
 ne sortis jo vensut per l' orgull meu!..
 ¡Si al últim compregués qu' existeix Dèu!

¡Nó, no pot ser! N' hi ha prou ab la conciencia
 per' premiar la virtud, rependre 'l vici...
 ¿Per qué necessitem altra sentencia?
 ¿Per ventura he fet jo lo sacrifici
 de mon lliure albedriu é independencia
 pera sometrem á un estrany judici?
 ¿Dech á Dèu ma existencia tal vegada?...
 Sols li deuré quan li haja demanada.

Jo comprench bé las lleys de la matèria;
 jo entench del Univers la maquinaria;
 sé lo qu' es l' atracció; jo veig l' artèria
 per ahont baixa del sol la lluminaria;
 amido 'ls astres quan ne tinch la déria;
 de cualsevol montanya prenh l' alsaria,
 y tal com fá aquest Dèu, per' mí i'usori,
 fabrico 'l llamp en mon laboratorí.

¡Es cert! jo he descobert ab ma ciencia
 aixó que per misteris se tenia...
 P'ro aquestas lleys la humana inteligencia
 no las ha inventat pas: ma fantasía

no ho descobert res més que llur presència,
com Colon descobrí mitx mon un dia
sens haverlo creat... ¿Ahont es la Causa
que tanta confusió en ma pensa causa?

¿Quí dongué 'l primé impuls á los planetas
y la sava vital qu' á l' hom anima?
¿Quí subjectá los mons á las estretas
lleys d' equilibri que lo sabi estima,
y á navegar per' sempre en las concretas
de llurs órbitas, líneas, los intima?
¿Y qué es tant d' astre qu' en l' espay se llansa
que ja la vista á descobrir no alcanza?

¿Es tot casualitat, tal com ho esplica
la soberbia del hom? ¿Y fins ma pensa
tan sols un fet casual com tot implica?
¿O bé l' estrany mohiment d' aquesta immensa
bóveda del Còsmos, significa
que hi há una Inteligencia mes extensa
de lo que creu la vanitat humana,
Inteligencia de que tot dimana?...

¿Ahont sóch? pobre de mí! Qué es lo que 'n dóna
la solució d' aquest diví problema!
Bullme 'l cervell si l' esperit rahona...
¿D' ara en avant quin ha de ser mon tema
ja qu' ignocent he fet com papallona
que vol pnenrá 'l llum y en éll se crema?
¿Cóm podré á Dèu negar, si en tot quant miro
fins la consciencia 'm diu qu' á Dèu miro!...

¡Jo crech en tú, Senyor! Si en ma ignorancia
he pogut desconeixet algun día,
ara ab ardenta fé y ab viva instancia
lo perdó imploro per ma vida impia.
Notorno á las creencias de la infancia:
per nova llum mon esperit se guía:
quan noy te creya jo Dèu de discordia,
y ara m' atreu ta gran misericordia.

¡Dèu de bontat! permet que ta grandesa
s' atreveixi á cantar una criatura:
jo admiro de tas obras la bellesa,
y encar que n' es per' tant ma llengua impura,
la pietat qu' en mon ánima está impresa
humil envió á ta gloriosa altura,
perque sé que tot quant la fé encamina
ho aculleix bé ta caritat divina.

Ja felisment, curat de ma ceguera,
puch veure tot lo que ton Sér m' avisa:
reconech ta presència en la primera
groguenca llum de l' auba que 's divisa;

del globo immens de foch en la carrera;
en la remor de la boscana brisa;
en la massa boyrosa que viatja;
en l' ona qu' espurnant mort en la platja:

En la flor que naix sola en la montanya;
en lo cant ab que l' au se 't manifesta;
en lo senzill teixit que fá l' aranya;
en lo ferèstech bram de la tempesta;
en lo sospir que 'l vent treu de la canya;
en la idea que l' hom porta en sa testa;
en lo mantell d' estels qu' á la nit brilla
y en ta ciencia qu' á la nostra humilla.

¡Y de fixe que l' home del mon nostre
sols una espurna veu del mecanisme
qu' en lo infinit ton Infinit demostra;
que no sab lo que hi hà en l' immens abisme
que s' extent més enllá d' aquest blau sostre
que mira cadascú per distint prisma:
dins l' espay que no acaba ni comensa,
hont s' hi pert la mirada y nostra pensa! ..

¡Senyor, Senyor, d' un' anima agrahida
la espressió atent ardenta y amorosa!
Ja no aspiro á rés mes qu' á fer ma vida
per' la familia humana profitosa:
vull conquistar la ditxa á que 'm convida
la nova llum que 's va extenent hermosa,
puig ja m' ha fet saber lo que m' espera
la vera y gran REVELACIÓ TERCERA.

JOSEPH M. OLLER

Consequenta en son programma, la Direcció no pot
ferse solidaria de las ideas que campeijan en aquest
trevall; al publicar-lo sols ha tingut en vista lo seu mè-
rit literari.

N. de la R

Lo marxant

La nit es fosca—no hi ha una estrella
dalt de la torre—la dama vetlla;
dins la boscuria—que don' feresa
s' ou de petjadas—remor y fressa,
y d' entre 'ls arbres—que 'l castell cercan
lo cavaller—ja 's deixa veure.
Puja la rampa—y al pati entra:
quan descavalca—prop d' ell ja es ella,
y aixís li parla—á cau d' orella:
—Digas, qué 'm portas,—jo vull riquesas,
—Las robas bonas—que hi ha en la sella
podrán contarte—mas grans proesas;
prínceps las duyan—príncepsas bellas:

morts, los seus patjes—jehuen en terra,
te 'n duch soguillas,—diamants y perlas;
á uns marxants moros—só anat á pëndrelas:
digas, ma esposa,—¿n' estás contenta?
Mitj riu la hermosa—y al front lo besa;
tantost destapa—las robas bellas
y las soguillas—d' or y de perlas,
una tumbaga—veu en mitj d' ellas:
dama un crit llansa— y 's tira enrera
—Marxant que estimo—tu has mort per ellas:
al preu que 't costan—no vull jo rébrelas.—
Y al peu li tira—diamants y perlas
mentres un xiscle—terrible llensa.
De mort ferida—ne cau en terra,
qu' éll al sentir-la—sa daga arrenca
y fins al mánech—al pit li entra.

MARIA DE BELL-ILOCH

Lo Mediterrani

Com una copa d' esmeragda fina
d' un cercle de grans d' or enribetada,
de taronjers gornida y perfumada,
reflecta 'l blau del cel la mar llatina.

Lo sol qu' enmirallanthsi l' ilumina,
consagra cada jorn ab sa besada
l' aygua de sal per lo bon Deu posada.
de tres fills d' una mare en la piscina.

Y com si pel bateig qu' en ell se dona
als hereus de tots tres, prenguéu ufana
en son cor la virtud y la bravesa;

Deu sas empresas bondadós corona,
aguantant sobre 'l mar que 'ls agermana
sa má gloriosa eternament estesa.

FRANCESCH UBACH Y VINYETA.

PRIMAVERENCA

Coronada d' estels la nit avansa,
l' oreig murmura en lo florit jardí;
sobre 'l bressol que hi ha prop la finestra
un raig cendrós de lluna 's veu lluhí!

Tot apagant las notas que 'l despertan
l' eco respon al cant de tendre aucell;
desvetlla 't á sa veu, bella estimada,
y abdós l' escoltarém mes propet d' ell.

Poch á poquet obrim la finestreta,
no belluguém lo llaugeret bressol;

que nostre fill podria despertarse
y cessá 'l cant melós del rosinyol.

Com cor ditxós qu' entre ilusions somnia
l' aucell va refulant de bó y millor,
tot rodejat d' encisadors aromas.
cubert lo niu pél roseret en flor.

Tal volta á son desitj no abasta 'l dia
pera cantá 'ls amors del tendre niu
y desvetllat per dolsas esperansas
adorm á sos fillets ab cant festiu.

No 'l fem fugir: deixémlo en sa ventura
¡ditxós qui pot com ell tranquil gosá!
be es massa cert qu' ab esta primavera
cantant, cantant d' aquí s' allunyará.

No fem brugit, potser despertariam
al angelet que dorm en est bressol
y, encara massa xich, anyoraria
lo cant primaverench del rosinyol.

Deixa 'l dormir, per ell la nit es curta:
¡pera nosaltres son tant curts los anys!
Deu fasse que son cor may se desvetlle
al verinós alé dels desenganys!

JASCINTO TORRES Y REYETÓ.

FER L' OS

Comenso per dir-lis que tinch por á tota
mena de bestiolas: las grans perque mosse-
gan y las petitas perque incomodan. Mes hi
ha un *pero*, com en todas las cosas, puig si
lo pelut ós per lo lletx y per sa forta grapa
'ns assusta, los que fan l' ós encara que esti-
guin acollarats com llops fent l' estaquirot
enfrent l' esglesia per 'hont tenen que sortir
las *devotas*, la veritat, 'ns fan riurer y 'ns in-
fundeixen llástima.

Ab mon afany de escorcollarho tot, 'ls hi
asseguro que patiria, are que m' hi recordat
d' ells (dels que fan l' ós, s' enten) si no po-
gués demostrar sas ximplerias.

Y pera que siga clar com l' aygua, dexaré brossa de costat, y sino per parts com ho arreglan los que fan llivres á tant la idem, per anyets trovarem quant l' home comensa à fer 'l ninot.

Arriba un bordegás á quinse anys, y ja aspira á tenir un bigotás com guardia civil, pera que las noyas fassen cás d' éll y 'l considerin com *home* capás de sentir una *passió*. Se pot dir qu' encare no ha surtit del rovell del ou, y ja desitxa quelcom, ja somia, no diré truytas, pero sí ab una noyeta de cabells d' or, petita boca, clotet á la rodoneta barbeta, roijos llábis, ulls negres, y..... vaja, que per esser tan criaturas, seria demostrar que pretenen massa cosas.

En cambi, sino logra satisfacer desitxos, fa de sa part tot lo que pot pera fer l' home: vá á afeitarse y no té pel á la cara, fuma cigarros que l' obligan á descambiar pessetas á més no poder; s' estira, vá tot encarcerat pera que vegin qu' es alt com canya de pescar; passa llarchs ratos devant lo mirall arreglantse 'l nus de la corbata, pentinantse, posantse 'n los cabells olorosas essencias, y sent amor gran, sublime, com 'l de 'n *Pau y la Esverginia*, perque ja li sembla que ha arribat á la edat de trovar un cor que 'l *comprengui*, y 'l pobre está empenyat en rumbejar, millor dit, en fer l' *ós*.

Vint anys. Bonica edat! Un jove *sembla* un home. Bigotet com 'ls que pintan á 'ls soldats de plom ab que los noys s' entretenen, y si aquell 's trova acompanyat de «mitxas patillas á la inglesa», ja ningú li pot passar la má per la cara. Se diu home perque 's pot estirar alguna cosa que porta á la cara, encar que sols siga 'l nas, y lo tenent convertit ab un *dandy* ó *papa-moscas*; 's baralla ab qualsevol que dupti de sa calitat d' *home complet*. Sense entendre en res, discuteix política y ciencias, perque ho sólen fer los homens; s' escolta quan enrahona, y de *conquistas* n' ha fet á centas: totas las xicotas n' están enamoradas, es lo noy mimat dels salons. ¿Volen vostés enterarse de lo que fá á tot arreu 'hont vá? Bah, poca cosa; qu' ha de fer sino l' *ós*.

Saltem cinq anyets més. Cuidado qu' ara

parlan ab un home sério. Té paré, vot, véu, y fins pot pujá á ministre perque ha complert vint y cinch anys y gosa de tots los drets inherents á sa edat. Pot parlar de igual á igual, si senyor: ja no 's moça ab mitxa mánega. A los de quinse anys 'ls tracte de *criaturas*, y á n' als de vint de *jovenets*: Si 'n té d' experiència, fá esgarrifar: á carretadas. No vol casarse, no; ha sofert tants desenganys! es tant estrafalari 'l mon! Naturalment, té que parlar mal de tot, d' amichs deslleyals y de donas falsas, y... lo únich que segueixen fent es l' *ós*.

Trenta anys. Aixó son figas d' un altre pané. Lo pensament no divaga: es ferm. Ja l' home comensa á serho y no li agradan barbarotas. Fins aqueixa edat no compren que tot lo que feya dels quinse fins aprop de 'ls trenta, no era mes que tocar 'l violon, y per res del mon vol fer l' *ós*, perque, digan lo que vullgan, á trenta anys es la edat en que l' home deixa de fer l' *ós* y comensa á ésser home.

Consti que he parlat en tassis general.

Are, esplicant 'l modo de fer l' *ós*, potser dirán vostés que jo també li fet ocupantme dels que 'l fan, pero llavoras jo 'ls hi diré lo d' aquell capellá: «mireu lo que jo dich y no lo que jo fatx.»

ENRICH RAFOLS.

LLETRETA

Tothom predica lo que no creu.

—Hi ha en catalá algun refrán plé de sentencias molt bonas.
«Es lo món un món de monas»
diu un d' ells del món parlant.
¡Vaya una vritat més gran!
La part baixa 's riu de l' alta;
aquest fingeix que s' exalta
y per sota del nas riu,
y ningú fá lo que diu
y á la vritat tothom falta.

—L' adagi ho diu, senyó Andreu:
«Tothom predica lo que no creu.»

—Tal veurás que, solteró,
y ab pretensions de sant home,

no vol parlar, ni per broma
del dimoni tentadó
(com ell diu) qu' es perdició
dels mortals: aixó es: la dona,
y quan ménos un s' adona
sent á dir tot d' un plegat:
«¿Sabs fulano? ¡S' ha casat!»
¡y quants cops no ab la mes bona!
—No 'n fassi cás, senyó Andreu:
«Tothom predica lo que no creu.»

—Mossen Jaume, es sacerdot
tant religiós y de fè,
que quan la quaresma vé
lo dejuni sobre tot
predica ab gran esbalot
desde la reixa y la trona,
en tant qu' ell, qu' aixó pregona,
sens teme 'l pecat mortal,
s' atipa hasta 'l punt de dalt
de bons talls y vianda bona.
—Sempre s' ha vist, senyó Andreu:
«Tothom predica lo que no creu.»

—¿Véus aquest? Era carlista
per la guerra dels set anys,
més, cansat de desenganys,
vá passarse á progressista,
luego fou amadeista,
liberal, restauradó,
y are, al fi, tip de turró,
crida si 'ls partits d' Espanya
en lo séu plan de campanya
posan modificació.
—¡Uy, que n' hi han, senyó Andreu;
«Tothom predica lo que no creu.»

—Y aquell que promet milloras
perque 'l fassan diputat:
y aquell home afeminat
que 's burla de las senyoras;
y las nenas tentadoras
que al veure un jove 'ls fá por;
y 'l menestral, y 'l senyor,
per últim, la terra entera
cada cual á sa manera
al refrán dona vigor.
—Es la vritat, senyó Andreu;
«Tothom predica lo que no creu.»

—Per 'xó dich que hi ha algun refrán
plé de sentencias molt bonas,
pero en aqueix món de monas

son pochos los qui cas ne fan.
Y es aixó vritat tan gran
que ningú s' hi pot sustreure,
y així al que ab Dèu no vol creure,
com lo sabi ó 'l pretenciós,
no hi dongan voltas, senyórs,
tot quant diuhen, ho fan veure.
—L' adagi ho diu, senyó Andreu
«Tothom predica—lo que no creu.»

RAMON CASAS.

La cansó d' en Lella

—
¡Miréulo que vá estremat!
vol semblá un *higa-lifa*
y casi tothom se 'l rifa
per lo qu' es exagerat.
No mes té que vanitat,
no més té que pretensions.
¡Es en Lella!
tothom crida.
¡Es en Lella
fanfarron!
Si de conquistas parleu
n' ha fet ¡uf! á dotzenas,
y per ell s' han mort mes nenas
que no pas va criá Dèu.
Vanitat es 'l fort seu,
pretensions son 'l seu fort
¡Es en Lella!
tothom crida.
¡Es en Lella
fanfarron!

Vol ser tot un si senyó,
al teatro hi vá en butaca
y té un palco á la butxaca
y 's visita ab lo milló.
Pero sols té de debó
vanitat y pretensions.
¡Es en Lella!
tothom crida.
¡Es en Lella
fanfarron!
Es un diamant en brut
mirat á certa distancia,
y tot ell es importancia
perque diu que aixó fá *pchut*.
Porta escrit en son escut
vanitat y pretensions.

¡Es en Lella!
tothom crida.
¡Es en Lella
fanfarron!

TONET TARRAGONI

NOVAS

Per lo ministeri de Marina s'ha donat autorisació pera establir una carrera de vapors-ómnibus en lo port de Barcelona.

En Manel Escudé y Bartoli ha publicat un tomet titulat «Las Carolinas», en 'l que si trova la descripció geogràfica de l' Archipiélach carolí y curiosas noticias sobre las costums de sos habitants y sobre la producció de son terreno.

Se tracte de converti l' antiga Universitat de Cervera, en presidi.

Los cerverenchs protestan, apoyantse en que es ridícul que lo bressol intel·lectual de Balmes. Figueras y tants altres homes célebres, se converteixi en casa de criminals.

Lo senyor Balaguer presentá á la Academia de la Historia, còpia de los procesos de Corts de Catalunya, celebradas entre 'ls anys 1358 y 1365, que deuen 'ser la capselera de lo segon tomo de l' edició de «Las Córtes de los Estados de Aragon.»

En la fàbrica de tabacos de Valencia, s'instalará una máquina de fer cigarrillos.

La fira que se celebra en Barcelona lo dia de la Mãre de Dèu de la Mercé, qu' avans s'instalaba en lo carrer Ampla, aquest any, á causa d' haverse posat tramvia en dit carrer, se feu en la Rambla de Santa Mónica.

Un jove de Figueras que aná á pescar al riu Muga ab dinamita, li tingueren que tallarhi 'l brás, per haverli reventat un cartutxo d' aquella materia en la mà.

La fira que tingué lloch en Cardedeu lo 21

de Setembre, estigué molt concorreguda, y 's feren ventas importants, de caballs, bous y ovellas.

Ab motiu de la qüestió alemanya, se reuniren en lo «Casino de la Habana» unas 500 personas, pronunciantse discursos patriòtics.

Un comerciant de l' Habana oferí, en nom de sos companys, la cantitat de 500,000 duros, en càs que 's declarés la guerra.

PIFIAS

Tenim 'l gust de saludar al amich Salvador Teix, que arribá lo dimecres de sa excursió per campanya.

No podem menys de consignar que *El Telègrafo Marítimo* es l' únich, que ha fet constar que nosaltres HAVEM SIGUT LOS PRIMERS en aderirnos á las suscripcions que han obert los diaris d' Espanya, per lo foment de la marina de guerra, suscribitnos ab la cantitat de DUAS CENTAS PESSETAS.

Agrahim á l' apreciable col·lega la justicia que 'ns fá, máxime en aquest temps en que tothom l' escatimeija.

Lo divendres tingué lloch una reunió de periodistas espanyols en la que s' acordá evitar á nostres compatriotas pera portar á cap una suscripció nacional, pera lo foment de nostra marina de guerra.

Salvem un error qu' aparesqué en la notable poesia titulada «Ahir y Avuy», de nostre colaborador y ferm catalanista En Joseph M. Oller.

En lo primer vers de la quinta estrofa deya: *¡No... jo no hi crech en la existencia* sent aixis que deu dir:

No. . jo no hi crech! No hi crech en la existencia

SUSCRIPCIÓ

Pera los damnificats de lo cólera en Espanya, qual producte será enviat al Dr. Ferran pera que lo distribueixi entre las familias més necessitadas.

Dita suscripció ha quedat tancada. En lo próxim nombre donarém compte del resultat.

VUYTS Y NOUS

A un marit arruinat y que tenia mes deutes que minuts de vida, li deya un amich.

—Quin luxu gasta la teva senyora? Noy, la vareig veure l' altre dia y 'm va deixar parat.

—Sápiga vosté que la meva senyora no gasta mes que lo que *deu*.

Un dia en cert col·legi van donar pá tóu als pensionistas.

—Noy, pá tóu!-- digué un d' aquestos amagansen un crostó.—Déixamen guardar un bocí per demá.

Paseijaba l' altre dia per la plassa Independencia un individuo ab un seu company, mut de naixement, y com es natural s' entenian ab signos. Passá 'l mateix moment un altre company del mut, 'que, tenint quelcom que comunicarli 's juntá ab ells y seguiren tots tres la passeijada. Enterat lo mut de lo que l' hi digué aquest últim y deben anarsen 's despedí d' ells quedantse 'ls seus dos companys que no 's coneixian continuant ab signos sa interrompuda conversació. En aixó passa un altre amich del primer que veyentlo tan atariat en ferne signos l' hi digué:

—Te deus diverti molt ab eixa companya.

—Home no me 'n parli, respongué aquest, es un baina de mut que fa un rato que m' atipa y no me 'l puch treure de sobre.

—Lo baina de mut será vosté, digué l' altre que tampoch ho era.

Epigramas

Era molt cobart en Pí
y habentse de desafiá,
per consell del seu padrí
en una taberna entrá
á beure un porró de ví.

Un cop se l' hagué acabat,
son padrí, que era ricatxo,
li vá dir ab gravetat:

—«Veyam si estant mitx borratxo
tindrás més serenitat.»

ESCLORCO.

—Carme, sabs tú si 'n Ramon es home de molts diners?

—No ho sé, mes té uns masovers com no 'ls té ningú del mon.

FRA GERUNDÍ.

TRENCA CLOSCAS

Xarada

Perseguit per un *primera*
vaig entrá en ta *prima tres*
ab mes por, que l' *hú dos tersa*
no m' arrivaba á la pell.
Per veurer si l' *hú* era fora
vaig treurer 'l cap al carré;
no veyentlo l' *hú segona*
emprench, mes ab tan recel
que estava fora de *dos*,
per arribar á *una tres*,
y mudantme la *total*
podé' contá á n' En Vicens
que d' *una* repetida,
se sent oló' en sa *hú tres*.

UN ESMOLET RETIRAT.

La solució se donará en lo número vinent.

Solució á la xarada del N. 21: *Camamilla*.

CORRESPONDENCIA

Senyor V. Giralt: Havem rebut las sevas xaradas; las publicarem.

Senyor «Fulano de Tal:»
Havem rebut la versada
junt ab la seva xarada,
y haventla trobat com cal
Ben prest será publicada.

Senyor M. K.—¿Qué s' ha figurat que som incendiaris? No malgasti 'l temps.

Senyor Tonet Tarragoni—Queda servit. Lo demés ho dexarem per los nombres vincts.

Senyor Afarta Pobres.—Estudihi ab constancia y potser *afartará richs*. No 'ns serveix.

Senyor Llopis—Son verdas las figas per vosté. ¿Enten?...

Senyor P. L. y S.—Contestarem.

Senyor V. P.—Quina versada més estranya. ¿Qué s' ha tornat boig? No fá per casa.

Senyor Esmolet retirat—Queda servit.